

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія та історія психології»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність: *053 Психологія*

Освітньо-професійна програма: *«Психологія»*

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні	Самостійна робота	Загальний обсяг, годин	Екзамен/ залік
Денна	3	5	15	30	75	120	залік

Тернопіль – 2023 р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» «30» серпень 2021 р.

Робоча програма складена викладачем Затертою З.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін, протокол № 1 від 28.08 2023 р.

Голова циклової комісії

Галина ДУРДАС

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Денна форма навчання</i>
Модулів - 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова дисципліна
	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки 3
		Семестр 5
Загальна кількість годин - 120	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції (15 год.)
		Практичні (30 год.)
		Самостійна робота (75 год.)
	Вид контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: на основі аналізу наукових систем минулого дати студентам знання про складний процес становлення наукових поглядів на предмет психології.

Завдання: формування психологічний склад мислення майбутніх психологів для аналізу і оцінки психологічних явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія та історія психології» студент повинен:

знати:

- ключові положення основних психологічних теорій;
- закономірності розвитку предмета психології;
- основні персоналії, їхні досягнення, ідеї засновників напрямків і шкіл світової психології;
- основні віхи розвитку психології в Україні;
- сучасний стан психологічних досліджень в Україні та їхнє значення та роль у світовій психології.

вміти:

- визначати передумови, впливи, взаємозв'язки тих чи інших ідей, теорій;
- прослідкувати історію розвитку ідей та психологічних шкіл;
- ідентифікувати тексти, точки зору найвідоміших представників основних напрямків психології;
- визначати тенденції розвитку тих чи інших ідей та поглядів в історії психології;
- моделювати зміст певних психологічних понять (відповідно до епохи, школи, автора).

3. ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»

Змістовий модуль 1. Вступ до історії психології.

Донауковий розвиток психології

Тема 1. Предмет і завдання історії психології

Підходи до історії психології. Предмет історії психології. Завдання історії психології. Типи психологічного пізнання. Періодизація історії психології. Методичні проблеми історико-психологічного дослідження. Методи, що використовуються в історії психології. Функції історії психології, її роль в розвитку знань.

Тема 2-3. Психологія Античності

Зародження раціональних наукових ідей про психіку в античності. Етапи розвитку психології в епоху античності. «Протофілософський» етап розвитку античної психології: іонійська та італійська філософія, філософія Емпедокла. Душа в трактуванні натурфілософів. Вчення про логос. Вчення про душу Геракліта. Піфагорійський союз і зміна уявлень про душу. Моральна психологія Сократа. Маевтика як метод розвитку інтелекту. Психологічні погляди Платона. Психологічні ідеї у вченнях Демокріта та Епікура. Внесок Аристотеля в розвиток психології. Психологічні погляди античних лікарів. Гуморальна теорія і трактування темпераменту. Філософсько-психологічні ідеї представників класичної грецької науки – Сократа, Платона й Аристотеля.

Тема 4. Психологія в епоху Середньовіччя

Епоха Середньовіччя: характеристика, специфіка філософсько-психологічних уявлень. Проблема достовірності пізнання душі в учінні Августина Блаженного. Наукові погляди представників середньовічної схоластики. Вчення про душу філософів арабомовного середньовіччя. Проблема подвійної істини. Ібн-Сіна як філософ та лікар. Асоціативний експеримент Ібн-Сіни. Ібн-Рошид: вчення про душу та її волю. Внесок Аль-Газена в розвиток психології. Середньовічна Європа. Патристика: проблема душі, пізнання, свобода волі (Тертуліан, Григорій Нисський, Немезій Ефеський та інші). Схоластика. Психологія і теологія Томи Аквінського. Роджер Бекон – ідея дослідного пізнання душі. Боротьба номіналізму і реалізму. Проблема душі і розвитку особистості у Абельяра та Аврелія Августина.

Тема 5. Психологічні ідеї епохи Відродження

Загальна характеристика епохи Відродження. Основні напрями розвитку антропологічних і психологічних ідей. Психологічні погляди Б. Телезіо, Х. Л. Вівеса та Х. Уарте. Психологічні погляди епохи Відродження. “Душа в тілі” – П’єтро Помпонацці. Створення товариства природодослідників Бернардіно Телезіо. Вивчення пізнавальних можливостей людини Леонардо да Вінчі. Вчення про світ і душу Н. Кузанського, гілозоїзм Дж. Бруно. Психологічні погляди іспанських вчених: Х. Вівес, Г. Перейра.

Тема 6-7. Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість

Основна характеристика Нового часу. Обґрунтування Ф. Беконом емпіричної методології та індуктивної логіки та їхнє значення для розвитку експериментальної науки. Вчення про душу і тіло в дуалізмі Р. де Карта. Вчення про рефлекс, психофізичний паралелізм. Вчення про афекти і свободу волі Б. Спінози. Епіфеноменалізм Т. Гоббса. Закладання основ емпіричної психології у вченні про пізнання Дж. Локка. Монадологія Г. Лейбніца. Асоціанізм Д. Гартлі, Д. Прістлі. “Бути – значить бути сприйнятим” – Дж. Берклі. Поширення принципу асоціацій на процес пізнання Д. Юмом. Психологічні погляди філософів епохи Просвітництва (Е. Кондільяк, Ж. Кондорсе, Вольтер, Д. Дідро, П.-Ж. Кабаніс, Ж. Ламетрі, Гете та інші). Психологічні погляди німецьких філософів: І. Кант, І. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. В.-Ф. Гегель, Л. Фейєрбах. Розвиток асоціанізму в ХІХ ст. (Г. Спенсер, Дж. Міль, Т. Браун).

Тема 8. Розвиток психології як науки про свідомість в період до формування експериментальної психології

Зародження та становлення асоціативної психології в Англії (Дж. Берклі, Д. Юм, Дж. Берклі, Д. Юм). Розвиток французької філософсько-психологічної думки (Д. Дідро, Ж. Ламетрі, Кондільяк, К. Гельвецій, Жан-Жак Руссо). Розвиток асоціативної психології в ХІХ ст (Джеймс Мілль, Джон Стюарт Мілль, Томас Браун, Іоган Фрідріх Герbart, Спенсер). Розвиток психології в Україні (К. Ушинський, О. Потебня).

Тема 9. Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології в самостійну науку

Становлення експериментальної психології: дослідження Г. Т. Фехнера, Е. Г. Вебера, Г. Гельмгольца. Відкриття Фехнером і Вебером основного психофізичного закону. Розвиток еволюційних ідей в біології та їх значення для психології. Створення фізіології ВНД. Дарвінізм. Френологія. Дослідження часу реакції. Психофізика. Закони научіння тварин (Е. Торндайка).

Тема 10-11. Виокремлення психології в самостійну науку та її розвиток до періоду відкритої кризи (60-рр. ХІХ ст. – 10-рр. ХХст.)

Перші програми психології як самостійної науки. Програми створення нової, дослідної психології. В. Вундт – засновник експериментальної психології. Програма емпіричної (спостерігаючої) психології Ф. Brentano. Програма побудови психології як науки про поведінку І. Сеченова. Теоретична боротьба періоду становлення психології як самостійної науки. Структурна психологія Е. Тітченера. Оформлення функціоналізму як одного з напрямів в американській психології. Дослідження функцій свідомості у функціоналізмі. Розвиток експериментальної психології та її прикладних галузей.

Тема 12. Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи

Полівекторність психологічних ідей наприкінці ХІХ – на початку ХХ століть. Біхевіоризм. Розуміння психології як науки про поведінку: Дж. Уотсон. Проблема поведінки і процесу навчання. Необіхевіоризм Е. Толмена і його вчення про проміжні перемінні. Оперантний біхевіоризм Б. Скінера. З. Фрейд і його вчення про несвідоме. Пансексуалізм і психоаналіз. Трансформація фрейдизму. Індивідуальна психологія А. Адлера. Аналітична психологія К. Г. Юнга.

Гештальт-теорія як реакція проти атомізму традиційної психології. Дослідження М. Вертгеймером “продуктивного мислення”. Гештальтистський “тріумвірат”. Проблема розвитку психіки (К. Коффка). Дослідження законів сприймання та інсайту (В. Келер). Неогештальтизм. Психологія мотивації, почуттів, волі, особистості: К. Левін.

Тема 13. Наслідки кризи в психології та еволюція основних психологічних шкіл і напрямів

Необіхевіоризм та соціальний біхевіоризм. Теорії К. Левіна. Розвиток генетичної психології. Виникнення неофрейдизму та теорії персоналізму. Зародження гуманістичної психології. Анатомія невротичної особистості К. Хорні. Гуманістичний психоаналіз Е. Фрома. Міжособистісна психіатрія Г. Салівена. Теорія розвитку особистості Е. Еріксона: кризи розвитку, можливості та перепони розвитку.

Тема 14-15. Становлення та тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології

Розвиток і заборона педології. Дослідження Л. Виготського. Діяльність як предмет психології. Огляд розвитку психології в Україні у ХХ столітті. Культурно-гуманістична психологія в Україні. Психологія у її власних межах. Роль суб’єктивності у провідній діяльності Г.С. Костюка. Психологія в Україні на сучасному етапі. Г. Костюк як вчений та організатор наукових досліджень в Україні. Проблеми становлення сучасної української психології.

4. СТРУКТУРА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Вступ до історії психології. Донауковий розвиток психології				
1.	Тема 1. Предмет і завдання історії психології	1	2	7
2.	Тема 2-3. Психологія Античності	2	4	6
3.	Тема 4. Психологія в епоху Середньовіччя	1	2	7
	Тема 5. Психологічні ідеї епохи Відродження	1	2	7
Змістовий модуль 2. Вчення про свідомість у XVII – першій половині XIX ст.				
5.	Тема 6-7. Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість	2	4	7
6.	Тема 8. Розвиток психології як науки про свідомість в період до формування експериментальної психології.	1	2	7
7.	Тема 9. Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології в самостійну науку.	2	2	6
Змістовий модуль 3. Психологія як самостійна наука. Сучасний стан розвитку психології.				
8.	Тема 10-11. Виокремлення психології в самостійну науку та її розвиток до	2	4	7

	періоду відкритої кризи (60-рр. ХІХ ст. – 10-рр. ХХст.)			
9.	Тема 12. Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи	1	2	7
10.	Тема 13. Наслідки кризи в психології та еволюція основних психологічних шкіл і напрямів	1	2	7
11.	Тема 14-15. Становлення та тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології.	2	4	7
Разом		15	30	75

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ «ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»

Практичне заняття 1

Предмет і завдання історії психології

1. Предмет і завдання історії психології.
2. Періодизація історії психології.
3. Основні чинники та принципи, які визначають розвиток психології.
4. Зв'язок історії психології з іншими науками.

Практичне заняття 2-3

Психологія Античності

1. Зародження раціональних наукових ідей про психіку в античності.
2. Етапи розвитку психології в епоху античності.
3. «Протофілософський» етап розвитку античної психології: іонійська та італійська філософія, філософія Емпедокла.
4. Антична натурфілософська психологія Анаксагора, Демокрита, Гіппократа.
5. Філософсько-психологічні ідеї представників класичної грецької науки – Сократа, Платона й Аристотеля.

Практичне заняття 4

Психологія в епоху Середньовіччя

1. Епоха Середньовіччя: характеристика, специфіка філософсько-психологічних уявлень.
2. Проблема достовірності пізнання душі в учінні Августина Блаженного.
3. Наукові погляди представників середньовічної схоластики.

Практичне заняття 5

Психологічні ідеї епохи Відродження

1. Загальна характеристика епохи Відродження.
2. Основні напрями розвитку антропологічних і психологічних ідей.
3. Психологічні погляди Б. Телезіо, Х. Л. Вівеса та Х. Уарте.

Практичне заняття 6-7

Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість

1. Основна характеристика Нового часу.
2. Вплив Ф. Бекона та Р. Декарта на розвиток психології.
3. Наукові погляди Б. Спінози і Г. В. Лейбніца як представників раціоналізму в психології.
4. Наукова думка Т. Гоббса і Дж. Локка в межах сенсуалізму.

Практичне заняття 8

Розвиток психології як науки про свідомість в період до формування експериментальної психології

1. Зародження та становлення асоціативної психології в Англії (Дж. Берклі, Д. Юм, Дж. Берклі, Д. Юм).
2. Розвиток французької філософсько-психологічної думки (Д. Дідро, Ж. Ламетрі, Кондільяк, К. Гельвецій, Жан-Жак Руссо).
3. Розвиток асоціативної психології в ХІХ ст (Джеймс Мілль, Джон Стюарт Мілль, Томас Браун, Іоган Фрідріх Герbart, Спенсер).
4. Розвиток психології в Україні (К. Ушинський, О. Потебня).

Практичне заняття 9

Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології в самостійну науку

1. Становлення експериментальної психології: дослідження Г. Т. Фехнера, Е. Г. Вебера, Г. Гельмгольца.

2. Розвиток еволюційних ідей в біології та їх значення для психології.
3. Закони наuczіння тварин (Е. Торндайка).

Практичне заняття 10-11

Виокремлення психології в самостійну науку та її розвиток до періоду відкритої кризи (60-рр. XIX ст. – 10-рр. XXст.)

1. Перші програми психології як самостійної науки.
2. Структурна психологія Е. Тітченера.
3. Дослідження функцій свідомості у функціоналізмі.
4. Розвиток експериментальної психології та її прикладних галузей.

Практичне заняття 12

Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи

1. Полівекторність психологічних ідей наприкінці XIX – на початку XX століть.
2. Біхевіоризм.
3. Теорії З. Фрейда.
4. Вчення К. Г. Юнга.
5. Гештальтпсихологія.

Практичне заняття 13

Наслідки кризи в психології та еволюція основних психологічних шкіл і напрямів

1. Необіхевіоризм та соціальний біхевіоризм.
2. Теорії К. Левіна.
3. Розвиток генетичної психології.
4. Виникнення неофрейдизму та теорії персоналізму.
5. Зародження гуманістичної психології.

Практичне заняття 14-15

Становлення та тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології

1. Розвиток і заборона педології. Дослідження Л.Виготського.
2. Діяльність як предмет психології.
3. Огляд розвитку психології в Україні у ХХ столітті.
4. Культурно-гуманістична психологія в Україні.
5. Психологія у її власних межах. Роль суб'єктивності у провідній діяльності Г.С. Костюка. Психологія в Україні на сучасному етапі.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

1	Соціальний, предметно-логічний та особистісно-психологічний фактори в розвитку історії психології.
2	Проблеми психології в епоху Відродження: відношення тіла і душі; етапи життєвого творчого шляху особистості; психологія життєвих цінностей; характер титанічної особи, її глибинні суперечності, гуманістична спрямованість вчинків.
3	Дослідження спонукально-афективних сил поведінки людини.
4	Психологічна думка в Україні у XVIII ст. (Г. Сковорода, С. Яворський).
5	Зовнішня і внутрішня психофізика (Г. Фехнер). Методи психофізичних вимірювань.
6	Розвиток психометрії в дослідженнях Ф. Дондерса.
7	Вимірювання часу простих і складних реакцій (З. Ексер, Л. Ланге).
8	Програма побудови психології І.М. Сеченова. Нове уявлення про психіку і завдання психології як науки.
9	Сучасні тенденції психології як науки.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять, самостійну роботу. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Теорія та історія психології» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція);
- наочні (ілюстрації, плакати, схеми, карти, мультимедійні файли);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у студентів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- за ступенем самостійної роботи студентів: методи взаємодії викладача та студента (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи студентів (самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;
- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (ілюстрація, демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи; робота в мережі Інтернет.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	ЗАЛІК
25%	50%	25%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 B	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 C	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74		Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в	

D	Задовільно	цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3(задовільно)		D	
60-64	3 (достатньо)		E	Середній рівень
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Засоби діагностики знань студентів.
6. Критерії оцінювання знань студентів.
7. Наочні посібники.
8. Електронні посібники.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
2. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.
3. Данилюк І. Історія психології в Україні. К.: Либідь, 2002. 152 с.
4. Корольчук М. С., Криворучко П.П. Історія психології: Навч. посібн. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 248 с.
5. Маноха І. П., Роменець В. А. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ. 2-е вид. К.: Либідь, 1998. 992 с.
6. Маноха І. П., Роменець В. А. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Либідь, 2003 990 с.
7. Махній М. М. Історія психології : навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2016. 472 с.
8. Грабовська С. Л., Михальчишин Г. Є. Подолання «феноменів Піаже» в когнітивному розвитку дитини. *Дитяча та юнацька психотерапія: теорія і практика у сучасних наукових дослідженнях* / за заг. ред. Г. В. Католик [Колективна монографія]. Львів: Астролябія, 2012. 312 с. С. 158–174 с.
9. Грабовська С. Постмодернізм у психології : теоретичні та практичні аспекти. *Наука і цінності людського буття* : колективна монографія ; за заг. ред. В.П. Мельника. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. С. 526-544
10. Грабовська С., Єсип М., Партико Т. Предмет психології як проблема наукового дослідження. *Багатовимірність особистості : психологічний ракурс* : колективна монографія / за заг. ред.. С. Л. Грабовської, Р. І. Карковської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. С. 7-60
11. Грабовська С. Психологія постмодерну чи постмодерністська психологія? *Багатовимірність особистості : психологічний ракурс* : колективна монографія / за заг. ред.. С. Л. Грабовської, Р.І. Карковської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. С. 61-98
12. Жуков С. М., Жукова Т. В. Історія психології. К.: Либідь, 2005. 224 с.
13. Роменець В. А. Історія психології стародавнього світу і середніх віків. К., 1983.
14. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
15. Роменець В. А. Історія психології. Відродження. К., 1987.
16. Роменець В. А. Історія психології XVIII століття. Епоха Просвітництва: Навч. посібн. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
17. Роменець В. А. Історія психології. Кінець XIX – початок ХХ ст. К.: Вища школа, 1996.
18. Роменець В. А. Історія психології ХХ ст. – К.: Либідь, 1998. 989 с. Становлення психологічної думки в Україні : провідні ідеї та історія розвитку : колективна монографія / за ред. В.В. Турбан. К.-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 306 с.
19. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Лекції. К.: Основи, 2015. 422 с.